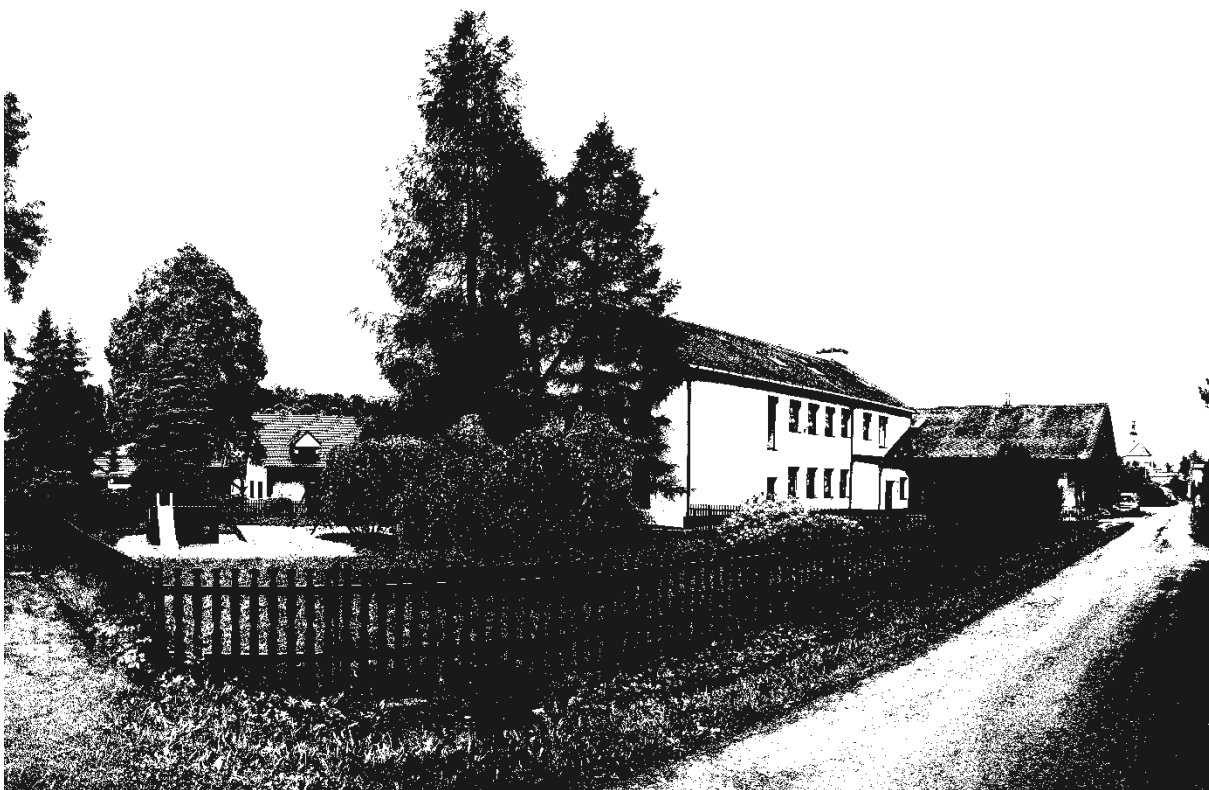

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA HORNÍ
HEŘMANICE, OKRES ÚSTÍ NAD ORLICÍ

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

2026/2027

Pro zpracování Minimálního preventivního programu byly využity následující materiály:

1. Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, v platném znění.
2. Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, v platném znění.
3. Metodické doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, včetně aktuálních příloh.
4. Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č. j. MSMT-21149/2016.
5. Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027.
6. Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+.
7. Strategie preventivních aktivit a snižování škod spojených se závislostním chováním v Pardubickém kraji 2020–2028.
8. Prevence a postih záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování – metodické doporučení MŠMT, aktualizace 2026.
9. Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole – doporučené postupy pro pracovníky škol.
10. Šikana a jak s ní pracovat (Michal Kolář)
11. www.prevence-praha.cz – manuály, metodiky ke stažení pro školní prostředí
12. www.rvp.cz

Charakteristika školy

Obec Horní Heřmanice leží v krásném prostředí podhůří Orlických hor. Základní škola a Mateřská škola Horní Heřmanice je mateřská škola s jednou třídou spojená s malotřídní školou s pěti postupnými ročníky. Zpravidla se vyučuje ve dvou třídách, kde se spojují dva nebo tři ročníky podle počtu dětí a podle vhodnosti spojení ročníků. Kapacita mateřské školy je 25 žáků a kapacita školy je 50 žáků.

Budova školy je umístěna ve středu obce mimo místní rušnou komunikaci a je dostupná všem žákům z obce. Do školy dochází pouze místní děti.

Součástí budovy je také mateřská škola, která se nachází v přízemí. Zde je také umístěna školní jídelna a tělocvična. Škola se nachází v prvním patře budovy. Jsou zde dvě třídy, školní družina, šatna, čtecí koutek a sociální zázemí. Sami žáci se podílí na vzhledu svých tříd a celé školy. Venku je k dispozici školní zahrada s učebnami, smyslovým chodníkem, lavičkami, průlezkami, chodníkem. Své místo zde mají vodní želvy. Zahrada je využívána o přestávkách a školní družinou.

Materiální vybavení školy je velice dobré. Každým rokem je doplňováno novými učebními pomůckami a hračkami a dalšími materiály pro výuku a vzdělávání dětí v MŠ i ZŠ. Při výuce je využíván výukový software. Pro další práci žáků je zde školní knihovna, která je pravidelně obohacována novými tituly.

Obě třídy jsou vybaveny počítači či notebooky. Počítače jsou propojeny do sítě, přes kterou mají žáci i učitelé přístup na internet. V ředitelně je umístěna kvalitní kopírka, kterou mohou využívat pracovníci školy pro svou práci.

K odpočinku je využíván čtecí koutek, školní družina, od jara do zimy školní zahrada.

Ve škole se neobjevuje výrazný výskyt rizikových projevů v chování žáků. Ve škole se rizikové formy chování objevují jen velmi zřídka. Může k nim dojít v prostorách šatny, kde není stálý přímý dozor pedagogů. Nemáme informace a není nám známo, že by v okolí školy docházelo k výskytu rizikového chování.

Náš Minimální preventivní program je orientován na primární prevenci s cílem udržet dosavadní stav ve škole.

Na přípravě a realizaci preventivní strategie školy se podílejí všichni pedagogové školy. Funkci školního metodika prevence vykonává paní ředitelka.

ředitelka školy	Mgr. Markéta Kaňková
vedoucí učitelka MŠ	Bc. Monika Marková
učitelka ZŠ	Mgr. Michaela Šulcová
vychovatelka ŠD	Kamila Skalická
učitelka MŠ	Petra Malá, DiS
učitelka ZŠ	Mgr. Šárka Kobzová
asistentka pedagoga	Iva Kubištová

Cíle našeho Minimálního preventivního programu

Naší snahou je budovat a posilovat sociální dovednosti žáků – jak se chovat k sobě navzájem, jak spolupracovat a jak řešit problémy. Cílem je, aby žáci dokázali rozpoznat své emoce a emoce ostatních a uměli s nimi pracovat. Vytváříme atmosféru důvěry, kde se žáci nebojí říct si o pomoc. Žáci znají základy bezpečného chování na internetu a dokáží kriticky přistupovat k informacím.

Krátkodobé cíle (cíle pro daný školní rok)

- posilování pozitivního klimatu ve třídách, žáci se učí respektovat jeden druhého a naslouchat si, měli by si osvojit základní pravidla komunikace
- žáci umí pojmenovat a sdělit, když se jim něco děje, co jim není příjemné
- znají dospělou osobu ve škole, na kterou se mohou bez obav obrátit
- rozlišují zdravé a nezdravé potraviny a návyky
- mají základní povědomí o hygieně
- zajímáme se o změny chování dětí, změny ve školním prostředí
- pedagogové monitorují chování během vyučování, o přestávkách a při dalších školních aktivitách
- sledujeme, jak například žáci řeší konflikty, jak spolu komunikují, nebo zda projevují empatii
- o významných událostech a chování si vedeme poznámky
- v malém prostředí naší školy můžeme aktuálně diskutovat o svých pozorováních.

Střednědobé cíle (cíle na 2-3 roky)

- žáci dokáží pojmenovat a rozpoznat základní emoce u sebe i u ostatních
- vědí, jak s emocemi pracovat – jak si říci o pomoc, když jsou smutní, naštvaní
- žáci si osvojí jednoduché strategie pro řešení konfliktů (domluva, kompromis)
- vědí, kdy je potřeba požádat o pomoc dospělého

Dlouhodobé cíle (cíle na celý stupeň)

- žáci dokáží odolávat nevhodnému tlaku ze strany vrstevníků a dokáží říci „ne“
- jsou schopni se aktivně zapojit do řešení problémů, nejen ho pasivně přijímat
- žáci chápou, že lidé mohou být různí (vzhled, kultura, názory) a že tyto odlišnosti jsou normální
- projevují respekt k odlišnostem a jsou tolerantní
- žáci si uvědomují základní rizika spojená se závislostním chováním (na mobilním telefonu, sladkostech, hrách apod.) zatím na jednoduché úrovni
- jsou připraveni na komplexnější témata na 2. stupni

Úspěšnost MPP hodnotíme průběžně během celého školního roku. Využíváme rozhovory a diskuse s dětmi při školních i mimoškolních aktivitách, pozorování pedagogických pracovníků a zpětnou vazbu od rodičů při třídních schůzkách. V případě potřeby využijeme také jednoduchý dotazník pro rodiče.

Aktivity pro jednotlivé cílové skupiny

Prevence v mateřské škole

Přestože mateřským školám od 1. 1. 2026 nevyplývá povinnost zpracovávat preventivní program školy, je mateřská škola součástí společného subjektu ZŠ a MŠ Horní Heřmanice. Z tohoto důvodu jsou do Minimálního preventivního programu školy zahrnuty také základní preventivní aktivity realizované v mateřské škole.

Prevence rizikového chování je v mateřské škole uskutečňována především přirozenou součástí každodenních výchovně-vzdělávacích činností a je zaměřena zejména na vytváření bezpečného prostředí, zdravý životní styl, rozvoj sociálních a komunikačních dovedností, vzájemný respekt a bezpečné chování dětí.

MATEŘSKÁ ŠKOLA

Témata jsou zařazována do týdenních bloků a probírána dle tématu.

- získávají a prohlubují povědomí o zdravém životním stylu (beseda o zdravém stravování, zařazení tématu pohyb)
- seznamují se s osobní a duševní hygienou (v rámci vzdělávání se probírají daná témata)
- začínají chápat formy komunikace
- učí se sociálním dovednostem
- neubližují sobě ani ostatním
- chápou jednoduché ekologické vazby v prostředí
- znají jednoduché způsoby odmítnutí

1. – 2. ROČNÍK

- dokážou pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu a zneužíváním léků (zařazováno v rámci výuky prvouky – 1x za čtvrtletí)
- vědí, jak jednoduše odmítnout návykové látky (prakticky si zkouší při výuce s daným tématem)
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu (beseda o zdravém životním stylu – stravování)
- mají vědomosti o udržování zdraví a o zdravém životním stylu
- seznamují se s ekologií kolem nás (absolvují výukové bloky s touto tematikou)

3. – 5. ROČNÍK

- mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě (téma zdraví je běžnou součástí výuky, zařazujeme dle potřeby a tématu)
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví a zařazují je do svého denního režimu, osvojují si zdravý životní styl (zařazováno napříč jednotlivými předměty dle probíraných témat)
- znají zdravotní a sociální rizika návykových látek (probíráno ve výuce 1 hodinu za pololetí a dle aktuální potřeby)
- mají povědomí o zákonech omezujících kouření, požívání alkoholu, užívání a šíření drog (ve výuce 1 hodina za pololetí a dle potřeby)
- ví, kam se obrátit v případě problému – někdo poškozuje nebo ohrožuje jejich práva
- mají povědomí o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování) je protiprávní
- znají základní způsoby odmítání návykových látek (ve výuce 1 hodinu za čtvrtletí)
- znají různé způsoby řešení neshod se spolužáky (praktický nácvik v rámci hodin – 1 hodiny za pololetí)
- vhodně se chovají a komunikují v různých životních situacích (zařazováno dle aktuální potřeby)
- mají rozvinutější ekologické povědomí a chápou základní ekologické vztahy nutné pro udržitelný rozvoj (plněno zejména na vícedenním pobytu v červnu v přírodě a dle aktuální potřeby)

Tématům se věnujeme při vyučování, a to zejména v hodinách prvouky v 1. – 3. ročníku v rámci sekce Člověk a jeho zdraví. Ve 4. a 5. ročníku v přírodovědě také v rámci sekce Člověk a jeho zdraví. Zařazujeme minimálně jednu hodinu v pololetí. Jednou za rok také zařazujeme v českém jazyce ve 3. – 5. ročníku v rámci čtení a slohové a komunikační výchovy, dvě hodiny za rok. Dále pak v předmětu informatika ve 4. a 5. ročníku – 4 hodiny.

Průřezová témata jsou další oblastí, kde se prevenci věnujeme. Zejména v rámci osobností a sociální výchova, výchova v demokratického občana, multikulturní výchova, mediální výchova. Pracujeme formou projektů.

Způsoby realizace

V mateřské škole

- jednoduché formy komunikace
- počátky sociálních dovedností ve hře
- aktivity ke zdravému životnímu stylu
- modelové situace
- stanovení základních pravidel
- v rámci environmentální výchovy

Na prvním stupni

- nácvik modelových situací
- dodržování životosprávy
- věnovat se sportovním činnostem

- diskuse
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor
- rozvíjet schopnosti pracovat v kolektivu
- besedy
- pobytové akce
- projekty

Celoroční akce

- ovoce a zelenina do škol
- mléko do škol
- vítání občánků
- účast žáků a dětí na soutěži s Regionální učebnicí
- předání informací o aktuální problematice v oblasti rizikového chování zákonným zástupcům na třídních schůzkách
- konzultace se třídními učiteli
- vícedenní pobyty mimo školu

Kalendář akcí 2026/2027

Září

- zahájení školního roku
- seznámení dětí a žáků se školním řádem, pravidly bezpečného chování a dalšími předpisy
- vycházka do okolí školy a obce – seznámení s prostředím, bezpečný pohyb v obci
- prevence rizikového chování – průběžné zařazování do výukových hodin a týdenních bloků
- aktivity zaměřené na vytváření pozitivního klimatu tříd, vzájemný respekt a spolupráci

Říjen

- zahájení činnosti zájmových kroužků

Listopad

- třídní schůzky – hodnocení prospěchu a chování žáků, spolupráce s rodiči

Prosinec

- mikulášská nadílka
- Vánoce ve škole a mateřské škole – společné aktivity dětí a žáků

Leden

- tříkrálové pochůzky
- hodnocení prospěchu a chování žáků za 1. pololetí
- lyžařský kurz

Únor

- karneval pro veřejnost – společná akce školy, rodin a místní komunity

Březen

- návštěva knihovny

Duben

- velikonoční dílny
- třídní schůzky – hodnocení prospěchu a chování žáků, spolupráce s rodiči

Květen

- třídní pobyt žáků 4. a 5. ročníku v Praze

- Den matek
- Den rodiny – společné setkání dětí, rodičů a zaměstnanců školy na školní zahradě

Červen

- vícedenní pobyt žáků v Budislavi – aktivity zaměřené na spolupráci, vztahy mezi žáky, samostatnost a zdravý životní styl
- školní exkurze
- rozloučení s předškoláky
- hodnocení prospěchu a chování žáků za 2. pololetí

Průběžně během školního roku

- preventivní program KCPP Pardubického kraje – podpora zdravých vrstevnických vztahů a pozitivního klimatu tříd (program Stonožka)
- program primární prevence KCPP Pardubického kraje zaměřený na vybrané oblasti rizikového chování, dle věku žáků
- preventivní program Policie ČR zaměřený na bezpečné chování v online prostředí pro žáky 4. a 5. ročníku
- průběžné aktivity zaměřené na vztahy mezi žáky, spolupráci, komunikaci, práci s emocemi a bezpečné řešení konfliktů
- dle aktuální potřeby spolupráce s PPP a SPC Ústí nad Orlicí a SVP Mimóza

Nespecifická primární prevence

K dosažení cílů slouží také zařazení kroužků do volnočasových aktivit dětí. Žáci navštěvují Badatelský kroužek, Kroužek Šikulka, Sportovní kroužek. Ke konci školního roku vyjíždíme na třídní pobyt v přírodě. Každoročně dětem nabízíme účast na čtrnáctidenním letním stanovém táboře. Pro děti z mateřské školy pak týdenní tábor pro rodiče s dětmi.

Spolupracujeme s PPP a SPC v Ústí nad Orlicí.

Finance získáváme od sponzorů zejména místních, kteří přispívají na některé akce. Spolupracujeme s hasiči, zahrádkáři, myslivci, místním zemědělským družstvem, s obcí a s některými soukromými podnikateli.

Dalším zdrojem bývají granty zejména z Pardubického kraje.

Rejstřík institucí a poskytovatelů primární prevence rizikového chování dětí a mládeže

Mezi základní články primární prevence v kraji patří institucionální zajištění prevence realizované odborem školství a kultury KrÚ Pk, PPP Pardubice, PPP a SPC Ústí nad Orlicí, KCPP Ústí nad Orlicí a CCV Pardubice. Dále všemi školami a školskými zařízeními v Pk, kterým ze školského zákona § 29 a vyhlášky č. 72/2005 Sb. o poradenských službách vyplývá povinnost sestavení minimálního preventivního programu rizikového chování dětí a mládeže v rámci školního vzdělávacího programu.

Instituce	Jméno/profese	Kontakt
Krajský úřad Pardubického kraje Komenského 125 530 11 Pardubice	Mgr. Šárka Nováková krajská školská koordinátorka prevence rizikového chování	Tel.: 466 026 115 sarka.novakova@pardubickykraj.cz

PPP Pardubice Sukova třída 1260 530 02 Pardubice	PaedDr. Jiří Knoll ředitel PPP, metodik prevence PPP	Tel.: 466 410 327 ppp.pce@seznam.cz
PPP a SPC Ústí nad Orlicí Královéhradecká 513 562 01 Ústí nad Orlicí	Mgr. Markéta Sychrová metodička prevence pro okres Ústí nad Orlicí PPP	Tel.: 777 914 460 info@pppuo.cz
Středisko výchovné péče SVP Mimóza Andrlíkova 972 562 01 Ústí nad Orlicí	Sídlo: Andrlíkova 972, 562 01 Ústí nad Orlicí	Tel. 465 526 969 737 568 228 info@svp-mimoza.cz
Policie České republiky Krajské ředitelství Pardubického kraje Ústí nad Orlicí, Dělnická 1188	kpt. Mgr. Lenka Vilímková	Tel. 974 580 207
OSPOD Lanškroun	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví nám. J. M. Marků 8 (budova staré pošty), 563 01 Lanškroun	Tel. 465 385 251
Další spolupracující instituce		
Středisko výchovné péče pro děti a mládež Archa Školní nám. 11 537 01 Chrudim	Mgr. Martina Malečková, vedoucí střediska	Tel. 469 623 786
Středisko výchovné péče Svitavska Alfa Pavlovova 1422/6, 568 02 Svitavy	Vlasta Pechancová	Tel. 731 712 458
Krajská hygienická stanice Pardubického kraje se sídlem v Pardubicích, územní pracoviště Ústí nad Orlicí, Smetanova 43, 562 01 Ústí nad Orlicí, oddělení hygieny dětí a mladistvých	Mgr. Jaroslava Čadová Alena Záleská	Tel.: 465 676 475 elektronicka.podatelna@khspce.cz
BESIP krajský koordinátor Tovární 1112 537 02 Chrudim	Mgr. Radka Binhaková, krajská koordinátorka	Tel. 731 249 529 besip-pkk@cspdsd.cz
Český červený kříž Oblastní spolek ČČK Pardubice, Chemiků 129, 530 09 Pardubice	Mgr. Michaela Doležálková	Tel. 704 883 954 cck.pardubice@seznam.cz
Hasičský záchranný sbor Teplého 1526 530 02 Pardubice	mjr. Ing. Kateřina Shejbalová	Tel. 950 570 011